

SĄD NAJWYŻSZY
Republiki Polskiej

Przewodniczący Sąd Najwyższy

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

BSA III-021-399/16

Do druku nr 852

Warszawa, dnia **28** września 2016 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu **29. 09. 2016**

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 września 2016 r., GMS-WP-173-248/16 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.*

Z wyrazami szacunku

**Uwagi do poselskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych
innych ustaw**

Projektowana ustawa ma na celu wprowadzenie dodatków do emerytur dla osób zasłużonych w działalności ochotniczej straży pożarnej. W tym celu dokonuje się stosownej zmiany ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) oraz ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1991 r. Nr 7, poz. 24 ze zm.) przez wprowadzenie unormowania, które ustanawia prawo do dodatku do emerytury. W założeniu ma ono przysługiwać ubezpieczonemu, który przez co najmniej 20 lata pełnił aktywną służbę w ochotniczej straży pożarnej. Jego wysokość uzależniona została od stażu pracy i wynosi 20 zł za każdy udokumentowany rok aktywnej służby.

Nie zgłaszając uwag co do pomysłu uregulowania służby w ochotniczej straży pożarnej (ustawodawca dysponuje w tym zakresie pełną swobodą), pojawia się jednak wątpliwość co do systemowego umiejscowienia takiego unormowania. Mamy bowiem do czynienia ze świadczeniem typowo zaopatrzeniowym, którego wypłatą zostaje obciążona instytucja ubezpieczeniowa. Abstrahując już tylko od tego, że wypłata tego świadczenia będzie wymagała zwiększenia dotacji celowej z budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to przelamuje się generalną zasadę systemu ubezpieczeń społecznych, że świadczenia finansowane są przede wszystkim ze składek ubezpieczonych, co powoduje że są one pochodną wcześniej uzyskiwanego bądź utraconego przychodu.

Na problem „służby” w ochotniczej straży pożarnej spojrzeć należy również szerzej w kontekście w szczególnego ryzyka utraty zdolności do wykonywania pracy związanej z wypadkami bądź chorobami zawodowymi, które są związane z wykonywaniem obowiązków w ochotniczej straży pożarnej. Jak dotychczas zagadnienia te są - fragmentarycznie - regulowane w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 191) przez odesłanie – w zakresie świadczeń z tytułu wypadków – do ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 737 ze zm.). Jest to o tyle logiczne i uzasadnione, że z tytułu wystąpienia tego typu zdarzeń przysługują świadczenia z zaopatrzenia społecznego. Stąd też, wydaje się, że kwestię projektowanego dodatku należałoby uregulować w tych aktach prawnych.

Warszawa, dnia 30.09.2016 r.

991100/0230-121/2016/LJ
UNP: 2016-00278323

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 30.09.2016

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Sm Pan Marcin

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 września 2016 r., znak: GMS-WP-173-248/16, dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, przekazuję w załączeniu stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do przedłożonego projektu, przygotowane przez Departament Legislacyjno – Prawny.

2 pan

Członek Zarządu
Marcin Wojewódka

Warszawa, dnia 30 września 2016 r.

991100/0230-121/2016/ŁJ
UNP: 2016-00278323

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, o którym mowa w piśmie z dnia 14 września 2016 r., znak: GMS-WP-173-248/16

Z przepisów projektowanej ustawy nie wynika czy dodatek do emerytury, zwany dalej „dodatkiem”, miałby być wypłacony jednorazowo, czy też przysługiwałby w miesięcznej wysokości i byłby wypłacany każdorazowo wraz z wypłatą emerytury lub renty, a także, czy byłby waloryzowany i objęty podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne.

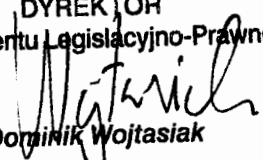
Należy również zasygnalizować, że brak powołania dodatku w art. 141 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS będzie skutkował tym, że dodatek ten będzie uwzględniany przy ustalaniu kwoty wolnej od egzekucji i potrąceń, odmiennie niż ma to miejsce w przypadku innych dodatków uregulowanych w tej ustawie.

Wątpliwości budzi też kwestia dokumentowania 20-letniego okresu aktywnej służby w ochotniczej straży pożarnej, wymaganego do przyznania dodatku. Projektowany przepis art. 75a ust. 4 nowelizowanej ustawy wskazuje jedynie, że zaświadczenie o okresie pełnionej służby wydaje wójt gminy, właściwy dla siedziby jednostki ochotniczej straży pożarnej, w której ubezpieczony pełnił służbę, na jego wniosek. Brak jest natomiast regulacji przewidującej, na podstawie jakiego dokumentu Zakład miałby dokonywać oceny, że ubezpieczony faktycznie pełnił ww. służbę w rozumieniu projektowanego art. 75a ust.3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wątpliwości interpretacyjne nasuwa również brzmienie projektowanego przepisu art. 75a ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zobowiązującego ubezpieczonego do składania – na formularzu – informacji o przysługującym mu dodatku. Przepis ten nie określa, któremu organowi ubezpieczony miałby przedkładać ten formularz i w jaki byłby cel złożenia takiej informacji.

Projektowana ustawa nie określa źródeł finansowania dodatku. Podkreślić należy, że w przyjętym przez Zarząd Zakładu w dniu 20 września 2016 r. projekcie planu FUS na 2017 r., będącym załącznikiem do projektu ustawy budżetowej na 2017 r., nie uwzględniono skutków finansowych projektowanej ustawy. W obowiązującym stanie prawnym, mając na względzie fakt, że członkowie ochotniczych straży pożarnych nie odprowadzają dodatkowych składek z tytułu członkostwa w nich, dodatek ten nie może być finansowany ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Środki na wypłatę dodatku mogłoby pochodzić jedynie z budżetu państwa.

Zakład nie odnosi się do skutków finansowych projektowanej ustawy. Jednocześnie wskazać należy, że przedłożony do opinii projekt nie przewiduje wystarczającego okresu „vacatio legis”, umożliwiającego Zakładowi realizację obowiązku wypłaty dodatku, wynikającego z postanowień projektowanej ustawy. Z uwagi na konieczność dostosowania systemów informatycznych Zakładu do realizacji tej wypłaty, okres ten powinien wynosić co najmniej 6 miesięcy.

DYREKTOR
Departamentu Legislacyjno-Prawnego

Dominik Wojtasiak